

ANAYASAL BİR HAK OLARAK KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINI İSTEME HAKKI

Anayasanın ikinci kısmında kişinin temel hak ve ödevleri düzenlenmektedir. Özel hayatın gizliliği de kişinin temel haklarından biridir. Bu hak, Anayasanın 20. maddesinde güvence altına alınmıştır. Teknolojik gelişmelerin temel hak ve hürriyetlere müdahale edebilmeyi kolay hale getirmiş olması ve bu durumun hukuki bir sorun olarak kendini göstermesi bu konuda yasal düzenlemeler yapmayı gerekli kılmıştır.

2010 yılında 5982 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliği ile Anayasanın 20. maddesine bir fıkra eklenerek kişisel veriler, “özel hayatın gizliliği ve korunması hakkı” kapsamında Anayasal güvence altına alınmıştır. Söz konusu fıkrada; “Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili

kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” hükmüne yer verilmiştir.

Bahse konu Anayasa hükmüne göre;

- Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir.
- Bu anlamda bireyler temel olarak, kendileri ile ilgili kişisel verilerin ilgisiz üçüncü kişilerin eline geçmemesi konusunda gerekli tedbirlerin alınmasını isteme hakkına sahiptir.

Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep

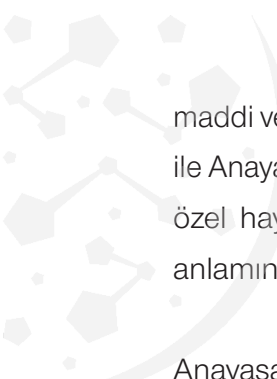
etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Bu anlamda bireyler, hangi amaçla hangi kişisel verilerinin kullanıldığını öğrenme hakkına sahip olduğu gibi söz konusu kişisel verilerde herhangi bir yanlışlık bulunması halinde bu durumun düzeltilmesini ya da verilerinin silinmesini isteme hakkına da sahiptir.

- Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Yasal bir düzenleme bulunmaması ya da bireyin kendisine ait kişisel verilerin işlenmesi yönünde açık bir irade

beyanının olmaması durumunda kişisel verilerin işlenebilmesi mümkün değildir.

Bu maddeye ilişkin değişiklik teklifinin gerekçesinde; “Anayasada kişisel verilerin korunmasına yönelik dolaylı hükümler bulunmakla birlikte yeterli değildir. Mukayeseli hukukta ve tarafı olduğumuz uluslararası belgelerde de kişisel verilerin korunması önemle vurgulanmaktadır. Maddeyle, herkesin, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı, anayasal bir hak olarak teminat altına alınmaktadır. Bu bağlamda, bireylerin kendilerini ilgilendiren kişisel veriler üzerinde hangi hak ve yetkilere sahip olduğu ve kişisel verilerin hangi hallerde işlenebileceği hükme bağlanırken, kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin kanunla düzenleneceği öngörülmektedir.” ifadesine yer verilmiştir.

Anayasanın 20. maddesinin 3. fıkrasında kişisel verilerin korunması öngörülmektedir. Ayrıca kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesi, Anayasanın 17. maddesi ile güvence altına alınan kişi dokunulmazlığı, kişinin

maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı ile Anayasanın 20. ve 22. maddelerinde düzenlenen özel hayatın gizliliği ve korunması hakkının ihlali anlamına da gelmektedir.

Anayasanın 20. maddesinin 3. fıkrasında, kişisel verilerin ancak bireyin açık rızası veya kanunda öngörülen hallerde işlenebileceği, kişisel verilerin nasıl korunacağına ilişkin esas ve usullerin kanunla düzenleneceği ifade edilmiştir. Anayasa hükmünde, kanunla öngörülen hallerde kişisel verilerin işlenebileceği belirtilmesine rağmen, özel sınırlama sebeplerine yer verilmediği görülmektedir.

Anayasada öngörülen hüküm gereğince 26 Aralık 2014 tarihinde “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı” TBMM Başkanlığına sunulmuştur. Tasarı, 24 Mart 2016 tarihinde kabul edilerek kanunlaşmış ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu 7 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, böylece kişisel verilerin korunması için gerekli hukuksal altyapı tamamlanmıştır.

Nasuh Akar Mah. 1407. Sokak No:4 06520

Balgat-Çankaya/Ankara // www.kvkk.gov.tr

Tel: 0 (312) 216 50 00 // Faks: 0 (312) 216 50 52